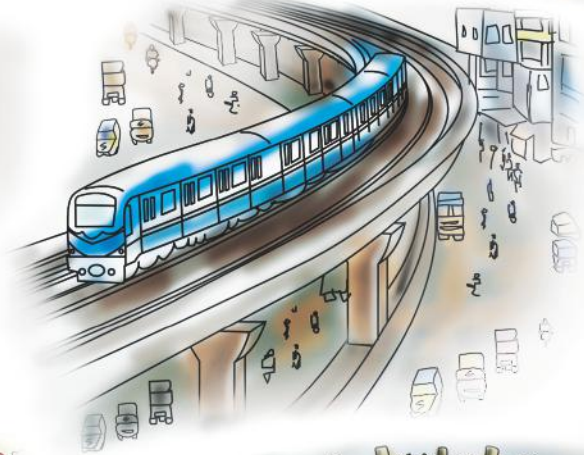
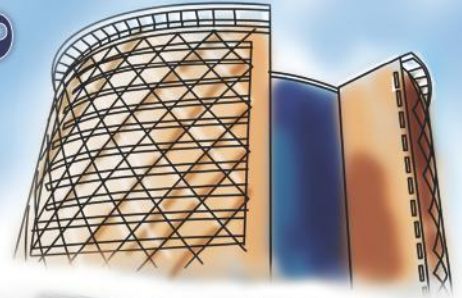

వైదరబాద్ - మహానగరికి స్వాగతం

-Desirable Metro Manners and Safety Precautions

మనలో మాట

అవును! ఈ మధ్యకాలంలో మన నగరాల రూపురేఖలే కాకుండా జీవన వ్యవహారశైలిలో కూడా చాలా మార్పులు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. ఆ విషయాల్ని వివరంగా తెలుసుకుందాం.

మన నగరాలు మహానగరాలుగా, విశ్వ నగరాలుగా రూపాంతరం చెందుతున్న పరిణామశ్రమంలో మీరు ఈ నగర జీవన ప్రయాణంలో ఇక్కడికి వారసులను గమనిస్తూ నిలికి అనుగుణంగా నడుచుకుంటూ... మన ఈ నగరల్ని విశ్వనగరంగా రూపొందించే శ్రమలో మీ వంతు బాధ్యతలు నెరవేర్చగలరని విశ్వస్తిస్తున్నాం. మనదైన ఈ నగరంలో మీరు గుర్తించి పాటించవలసిన విషయాలు క్లుప్తంగా ఈ స్వాగత వచనంతో మీకు పరిచయం చేస్తున్నాం. ఒక అంతర్జాతీయ సర్వే ప్రకారం 2050 సంవత్సరాలకి ప్రపంచ జనాభాలో 50% ప్రజలు పట్టణాలలోనే నివసించే అవకాశం వుంటుందని, ఇప్పటికే మన దేశంలో ఇది 30% కి చేరుకోగా, మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఆస్థాయి నిటుతున్నట్లు సమాచారం. ఈ నేపథ్యంలో నగరానికి చేరుకునే ప్రజలకు, అధునాత టెక్నాలజీ సౌకర్యంతో నగరంలో చోటు చేసుకుంటున్న అనేక మార్పులు, పద్ధతులను మరియు కొన్ని ముఖ్యమైన నగర వ్యవహార విషయాలు తెలియజేసే శ్రమలో స్కాప్స్ (SCAPS) సంస్థ ఈ ఐదు ప్రస్తావనలకు శ్రీకారం చుట్టింది. మీరు సద్భావంతో స్వీకరించగలరని ఆశిస్తున్నాం.

సూచన: ఈ పుస్తకమును మీరు చదవండి ! మీ పిల్లలతోనూ చదివించండి !

విలువలతో కూడిన నగరజీవనం సాగిద్దాం !

పాఠభర్తం పాటిద్దాం !!

హాలిత విశ్వనగర నిర్మిద్దాం!!!

Connect : ✉ narendra@publicsafetyindia.com [f /SCAPSindia](https://www.facebook.com/SCAPSindia) [@scaps7](https://www.twitter.com/scaps7) [YouTube / scaps](https://www.youtube.com/scaps) [SMS](https://www.sms.com) 9849201955

Content Designed and Developed by Narendra Muthyala for SCAPS. Illustrations by Cartoonist Naveen and Chiranjeevi Jorepalli. Copyright © 2019 SCAPS, Hyderabad. Printed at Square Designs , Hyd. 1st Edition 10,000 Copies.

కపటములేని చిరునవ్వుతో స్పందన, ప్రతి స్పందనలను మన దినచర్యలో భాగం చేసుకుందాం

కాలనీవాసులు తారసపడినప్పుడు పరస్పర అభివాదాలతో ముందుకుసాగుదాం

విధులు నిర్వహిస్తున్న జి.హెచ్.ఎమ్.సి. కాల్షికులకు ఓ చిరునవ్వుతో కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా స్పందన చేద్దాం!

వీధి వ్యాపారులు / చిరు వ్యాపారుల సేవలను అభినందిద్దాం !

మన పరిసరాల రక్షణ గమనిస్తూ సేవ చేసే వాచ్‌మ్యాన్ / సిక్యూరిటీ వారిని గౌరవిద్దాం !

స్వచ్ఛ భారత్, స్వచ్ఛ తెలంగాణ, స్వచ్ఛ హైదరాబాద్

మన ప్రభుత్వాలు చేపట్టిన నినాదాలకు అనుగుణంగా అవసరమైన వస్తు, వ్యవహారిక సహకారం అందిస్తున్న తరుణంలో కొన్ని విషయాలను మనం బాధ్యతతో ఖచ్చితంగా పాటించాలి. పట్టణ ప్రాంతాల్లో అయితే దీని ఆవశ్యకత మరి ఎక్కువ. ఈ స్వచ్ఛ వ్యవస్థ విఫలమైతే పేద-గొప్ప భేదం లేకుండా దాని దుప్ప్రభావం పట్టణవాసులందరి మీద ఉంటుంది. మరి మనం ఆరోగ్యకరమైన, ఆనందదాయకమైన పట్టణాన్ని నిర్మిద్దామా?

తడి చెత్త Wet Waste		SCAPS
It Means:		అర్థం
• Fruit Peels		వెళ్ల తోటలు
• Vegetable cut waste		బాదామం తరింపిళ్లలు
• Leftover and out dated eatables		మిగిలిన అలసా ద్రవ్యం
SCAPS Logo	SCAPS Logo	SCAPS Logo

పొడి చెత్త Dry Waste		SCAPS
It Means:		అర్థం
• Plastic carry bags or Paper covers		భారీ దుడ్డి బయట ముసా బ్యాగ్
• Packing Card board Boxes		భారీ పట్ట బాక్సులు
• Paper waste		పేపర్ ద్రవ్యం
• Empty Tin and Plastic containers		భారీ దుడ్డి పేపర్ ముయిండు ద్రవ్యం
SCAPS Logo	SCAPS Logo	SCAPS Logo

తడి చెత్త, పొడి చెత్త వేరు వేరుగా ఉంచటం వలన 75% శాతం రీసైక్లింగ్ చేయటానికి వీలుగా ఉంటుంది. దానికి మనవంతు కృషి చేద్దాం.

బహిరంగ ప్రదేశాలలో చెత్తను వేయకండి. చెత్తని బుట్టలోనే వేయండి. జి. హెచ్.ఎమ్.సి ని నిబంధనలు ప్రకారం బహిరంగ ప్రదేశాలలో చెత్త వేయటం నిషిద్ధం.

ప్లాస్టిక్ క్యాం బ్యాగ్స్ వాడకం వలన పర్యావరణానికి హాని కలుగుతున్న కారణంగా తిరిగి ఉపయోగించే సంఘలను, కాటన్, జూట్, ప్లాస్టిక్ బ్యాగ్స్ తప్పని మరియు పేపర్ బ్యాగ్స్ ను ఉపయోగిద్దాం - పర్యావరణాన్ని కాపాడుకుందాం.

పబ్లిక్ టాయ్లెట్స్ ని ఉపయోగించండి. బహిరంగ వినర్లను మన నగరంలో నిషిద్ధం. GHMC పబ్లిక్ టాయ్లెట్స్ అంధబాటలో లేని చోట నగరంలోని పెట్రోల్ బంక్ & హోటల్ వారి టాయ్లెట్స్ ని, జి. హెచ్.ఎమ్.సి. ని నిబంధనల ప్రకారం అనుమతిస్తారు.

ప్రజారవాణా సాధనాలు (Public Transport)

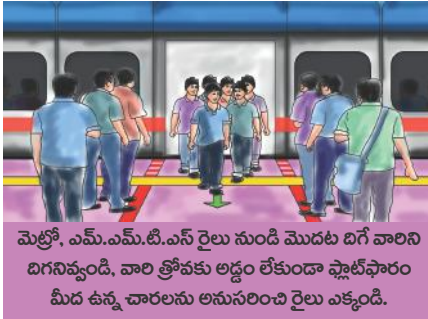
నగరంలో ప్రజా ప్రయాణ వాహనాలను ఉపయోగించడం సురక్షితం. పిల్లలు ప్రజా రవాణా సాధనాలైన బస్సులు, రైళ్ళు, యం.యం.టి.యస్, మెట్రో రైళ్ళను సురక్షితంగా, భద్రతాయుతంగా ఎలా ఉపయోగించుకోవాలో ముందుగా అర్థం చేసుకోవాలి. ప్రజా రవాణా సాధనాలలో కుటుంబ సమేతంగా తరచూ పర్యటించడం వల్ల పిల్లలు వాటిని సురక్షితంగా ఎలా ఉపయోగించుకోవచ్చో తెలుసుకోవడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది.

ప్రత్యేకంగా గమనించవలసినవి :

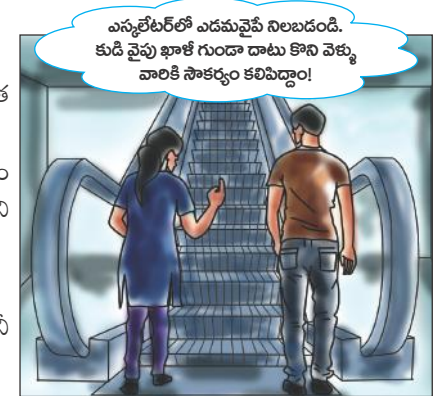
- సిటీ బస్సు ఆగే స్థలంలోనే ఎదురుచూడండి.
- చేతులు చాపి బస్సు ఆగడానికి సైగచేయండి.
- బస్సులోకాని, రైళ్ళలోగాని ఫుట్ బోర్డ్ ప్రయాణం చెయ్యకండి.
- బస్సు కీటికిలోనుండి బయటకు తలపెట్టడం గాని, చేతులు పెట్టడం గాని చెయ్యవద్దు.
- ప్రజా రవాణా వాహనాలు ఉపయోగించే వృద్ధులు మరియు వికలాంగులకు సహకరించండి.
- తోటి ప్రయాణికులు దిగాడానికి దారి ఇవ్వండి.
- టికెట్లు కొనడానికి ఎప్పుడూ మీ దగ్గర సరిపడ చిల్లర ఉంచుకోండి.
- వీలైనంత వరకు ప్రజా రవాణా వాహనాలనే ఉపయోగించండి.. దాని వలన డబ్బు ఆదా కావడమే కాకుండా పర్యావరణాన్ని కాపాడిన వారమవుతాము.

మెట్రో రైల్ కి సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు :

- మెట్రో రైల్ స్టేషన్ కి చేరుకోవాడానికి దారిచూపే సంబంధిత సైన్ బోర్డ్ అనుసరించండి.
- సైన్ బోర్డ్, డిస్ ప్లే బోర్డ్లను అనుసరించి ఎక్కవలసిన ప్లాట్ ఫాం నుండి మార్కింగ్ చేయబడిన విధానంలో వద్దతిగా నిల్చుని వేచియుండండి.
- ప్రయాణానికి కార్డ్ లేదా టోకెన్లను స్టేషన్ వద్ద తీసుకోండి.
- మెట్రో రైల్ నందు తినుబండారాలను కానీ పానీయాలను గానీ తీసుకోవడం నిషిద్ధం.

సగరంలో పాటించదగ్గ మర్యాదలను పాటిద్దాం!

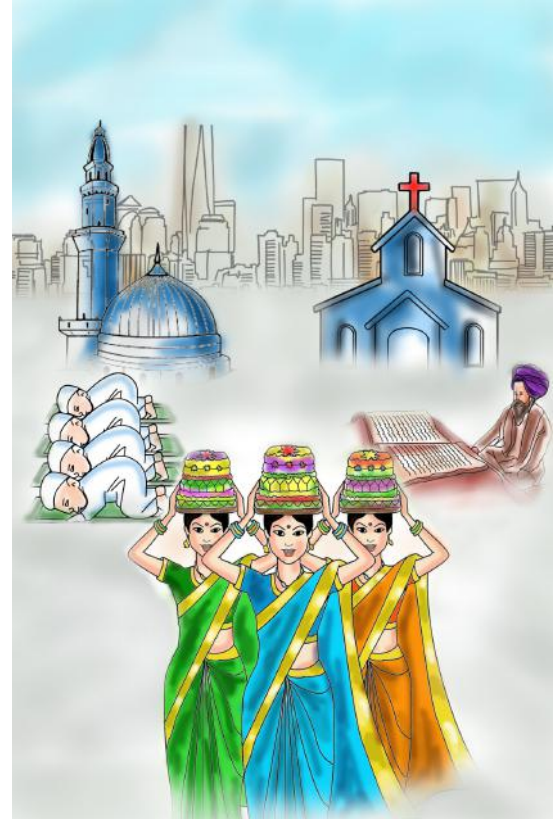
అంకుల్ అంత బగ్గరగా ఎందుకు మాట్లాడుతున్నారు?

పిల్లలతో ఉన్న ఆడవారికి, గర్భిణీలకి, స్త్రీలు, వృద్ధులకు కేటాయించిన సీటు వారికి ఇవ్వండి.

మీ ప్రక్క ఖాళీ సీటు తోటి ప్రయాణీకులు ఉపయోగించనివ్వండి. సౌకర్యవంతమైన ఆనందనీయమైన ప్రయాణం సాగించండి.

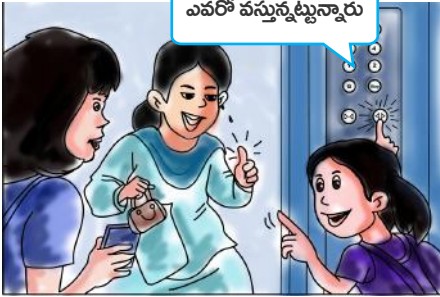

సర్వమత సమ్మేళనం మనదేశం అన్నీ మత విశ్వాసాలను గౌరవిద్దాం. శాంతియుత విశ్వసగర జీవనం సాగిద్దాం!

మనం నగరంలో పద్ధతిగా ప్రవర్తించాం

- ప్రముఖుల సభాస్థలి, గుడి, మెట్రో రైల్, ఎమ్ఎమ్టిఎస్, బస్సు స్టేషన్ ఇత్యాది జనసాంద్రత అధికంగా ఉన్న ప్రదేశాలలో సంయమనం పాటిస్తూ 'Q' పద్ధతిని అనుసరిద్దాం!
- మీ నాయకునికి లేక మీ సెలబ్రిటీ అభిమానికి క్రమశిక్షణతో అభివాదం, అభినందన తెలపండి. అదే మీరు వారికి తెలిపే ఉత్తమ మద్దతు, గౌరవం!

మీరు లిఫ్ట్ ఉపయోగించేటప్పుడు దగ్గరలో మీ వెనుక ఎవరైనా వస్తున్నారేమో గమనించి, వారి కోసం కొంచెం సేపు ఆగి ఉపయోగించడం ఉత్తమ పద్ధతి.

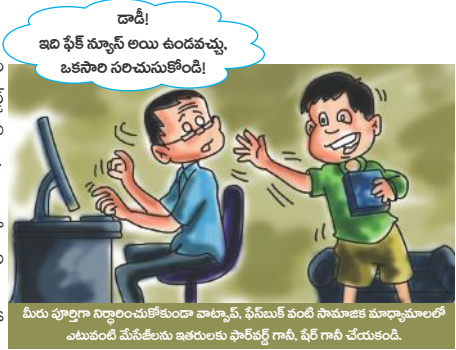
ఇష్టానుసారంగా ఉమ్మి వేయకండి! బాధ్యతగా వ్యవహరిద్దాం!! ఈ నగరం మన అందరిది !!!

నగరంలో మీరు చేసే ఏ పని వలనైనా తోటివారికి కష్టము, నష్టము జరగకుండా చూడండి. నగరంలో మనమంతా ప్రకృప్రకృనే నివసించాల్సి ఉంటుంది. పొరుగువారి ప్రశాంతతకు భంగం కలిగే పనులు చేయకండి. హైదరాబాద్ పోలీస్ వారి నియమాల ప్రకారం రాత్రి 10.30 నుండి ఉా 5 గం||ల వరకు ప్రశాంతతకు భంగం కలిగించే చర్యలు నిషిద్ధం.

ఆధునిక జీవనంలో భాగమైన అంతర్జాల (INTERNET) వాడకంలో తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు

- సైబర్ మరియు పైసాన్నియల్ సెక్యూరిటీ విషయాలలో అప్రమత్తత అవసరం. దీని ప్రభావం మన కుటుంబ జీవితాలపై పడి అస్తవ్యస్తం చేసే ప్రమాదం ఉంది. మన వ్యక్తిగత విషయాలను కారణంలేకుండా ఎవరితోను పంచుకోరాదు. ఉదా: సెల్ ఫోన్ నంబర్, ఆధార్ కార్డ్ నంబర్, కుటుంబ వివరాలు వంటివి, అలానే ఉద్యోగ, వ్యాపార విషయాలు పిల్లలతో పంచుకునేటప్పుడు ఆలోచించండి. ఉదా: కుటుంబ సంభూలు క్యాంప్ కి వెళ్ళడం, ఏ ఊరు ఎందుకెళ్ళున్నారో అనే విషయాలు పిల్లలతో చర్చించేటప్పుడు తగిన జాగ్రత్తలు కూడా చెప్పాలి. ఇలాంటి విషయాలు సోషల్ మీడియాలో పోస్ట్ చేయకూడదని ఖచ్చితంగా చెప్పండి.
- ఎ.టి.ఎమ్ కార్డ్ ఉపయోగించే విషయంలో తగిన మెళకువలు పాటించండి. ఖచ్చితంగా ఎ.టి.ఎమ్ కార్డ్ పిన్ నంబర్ రహస్యంగా ఉంచాలి. ఎవరికైనా తెలిసిందని సందేహం కలిగితే వెంటనే మీ సీక్రెట్ పిన్ ను మార్చండి. బ్యాంకులు సూచించినట్లు మీ ఎటిఎమ్ పిన్ ను 180 రోజులకు ఒకసారి తప్పని సరిగా మార్చండి.
- లావాదేవీలలో మోసాలకు గురికాకుండా ఉండడానికి మీ క్రెడిట్ / డెబిట్ కార్డు రసీదులను దాచి ఉంచండి. మీ మంజూరి లేకుండా దానిని సరిచూసుకోండి.
- మీ క్రెడిట్ / డెబిట్ కార్డు పోయినట్లైతే వెంటనే ఏ బిషయాన్ని బ్యాంక్ వారికి తెలియజేయండి.
- ఏటిఎమ్ ఉపయోగించడంలో సానుపదతామని ఎవరైనా ముందుకొస్తే వారిని సున్నితంగా తిరస్కరించండి.

- కార్డులను ఉపయోగించి నెట్ బ్యాంకింగ్ లో లేక ఆన్ లైన్ పేమెంట్స్ చేయకండి.
- అందురు ఉపయోగించే ఇంటర్నెట్ సెంటర్ల వంటి కంప్యూటర్లలో మీ క్రెడిట్ - డెబిట్ కార్డులను ఉపయోగించి నెట్ బ్యాంకింగ్ లో లేక ఆన్ లైన్ పేమెంట్స్ చేయకండి.
- పాపింగ్ మాల్స్, రెస్టారెంట్స్ లో ఇచ్చే సర్వే పత్రాలో, గిఫ్ట్ కూపన్స్ లో మీ వ్యక్తిగత అసలు మీ పేరు, ఉద్యోగం, ఫోన్ నంబర్ వంటి సమాచారాన్ని ఇవ్వద్దు.
- లావాదేవీలకు ఎల్లప్పుడూ సురక్షిత వెబ్ సైట్ లనే వాడండి, అసలు మీ బ్రౌసర్ అడుగున కాని పైన గాని ఒక 'తాళం' బొమ్మ మరియు URL నందు website "https://" తో మొదలయ్యే website సురక్షితం.
- మీ ఆన్ లైన్ పాస్ వర్డ్స్ ను అత్యంత రహస్యంగా ఉంచండి.
- సాధ్యమైనంత వరకు ఓకే 'పాస్ వర్డ్', అన్ని యాప్స్ కి వాడకండి.
- 'పాస్ వర్డ్' ను అన్ని అక్షరాలు, అంకెలు మరియు గుర్తులకలయికతో నిర్మించుకోండి.
- మీ మొబైల్ లోదా ఇమెయిల్ కు వచ్చే ఓటిపి (ఒన్ టైమ్ పాస్ వర్డ్) వివరాలను మీరు నిర్దేశించుకొన్న వ్యవస్థకు మాత్రమే చేర్చవలెను. అసంబద్ధగా మీకు వచినట్లైతే స్పందించండి, ఎవరికీ తెలపకండి.
- మొబైల్ యాప్ లో డౌన్ లోడ్ చేసుకునే సందర్భంలో Popup ప్రశ్నలను పరిశీలించి స్పందిస్తూ కొన్ని వ్యక్తిగత వ్యవస్థలలోనికి ప్రవేశం కోరనప్పుడు 'Allow' చేయాలా లేక 'Disallow' చేయాలో అన్న విషయంలో అప్లికేషన్ అవసరానిన బద్ధి నిర్ణయించుకోండి, ప్రాముఖ్యత లేని యాప్స్ విషయంలో ఇది మీ వ్యక్తిగత సమాచార గోప్యతకు భంగం కలిగే ప్రమాదంతో పాటు మీ మొబైల్ లోనికి హ్యాకర్స్ చొరబడే అవకాశం ఉంటుంది.
- ఆన్ లైన్ లాటరీ లేదా పండుగ బంపర్ బహుమతి అంటూ క్రొత్త వారి నుంచి ఇ-మెయిల్ గాని, ఫోన్ కి ఎస్.ఎమ్.ఎస్ వస్తే స్పందించకండి. మీరు అది నిజమేనని నమ్మి ఇ-మెయిల్ ద్వారా మీ పూర్తి వివరాలను తెలిపితే మీరు మోసగాళ్ళ భారిన పడినట్టే.
- వీరికి మీ పేరు, ఇంటి-ఆఫీసు చిరునామా-ఫోన్ నంబర్ - వయస్సు, జెండర్, కార్డు వివరాలు వంటి వివరాలను ఎప్పుడు ఇవ్వద్దు.
- అతి తక్కువ ధరకు వస్తువులు ఇస్తామన్న ప్రకటనలతో అప్రమత్తంగా ఉండండి.
- చట్టవ్యతిరేక మల్టీటెవల్ (గోలును కట్టు) మార్కెటింగ్ ఉచ్చులో పడకండి. అయోచిత లబ్ధిచేకూరే ఏ వ్యవస్థల్లోనూ చేరకండి. అది ఎప్పటికైనా ప్రమాదమే.

బాధ్యతాయుతంగా నగర జీవనం గడుపుదాం !

ఆరోగ్యానికి హాని కలిగించే ధూమపానం మన నగర బహిరంగ ప్రదేశాలలో నిషిద్ధం. అతిక్రమించే వారికి జరిమానా విధించబడుతుంది.

నగరంలో మద్యం సేవించుటకు అధికృత ప్రాంతాలు కలవు. అనగా బార్, పబ్ ఇత్యాది ప్రాంతాలకు మాత్రమే పరిమితం. బహిరంగ ప్రదేశాలలో అనగా పబ్లిక్ పార్కులు, రోడ్లు, ఫుట్‌పాత్ల మీద మద్యం సేవించడం నిషిద్ధం. 21 సం||లోపు పిల్లలకు మద్యం అమ్మడం, సేవించడం నిషిద్ధం. **మద్యం సేవించు వాహనం నడుపుట శిక్షార్హ నేరం.**

- నగరాలలో నీటి అవసరాలు ఎక్కువ, అందుబాటులోని నీటివనరులు పరిమితం. నీటిని పొదుపుగా వాడటం అలవరుచుకోండి. కొన్ని ముఖ్య విధానాలను అవలబిద్దాం. షవర్‌స్నానం నివారిద్దాం.
- లీక్ అవుతున్న కుళాయిలను వెంటనే మార్చుద్దాం.
- కుళాయిలకు మెష్‌జెట్ నాజల్ ఉపయోగిద్దాం.
- చిన్న అవసరాలకు మగ్గుతో నీటిని వాడదాం.

సివిక్ ఎమెనిటీస్ విషయంలో ఏదైనా సమస్యలను **My GHMC** ఆప్‌లను వాడి పరిష్కరించుకోండి. ఒక బాధ్యతాయుత పౌరునిగా మీరు ఎటువంటి సమస్యనైన **GHMC** పరిధిలో ఏ ప్రాంతంలోని విషయమైన మీరు అధికారుల దృష్టికి తీసుకొని రావచ్చు. హైదరాబాద్ మహానగర పాలక సంస్థ (**GHMC**) 125 రకాల ఫిర్యాదులు స్వీకరణకు అనుగుణంగా **my GHMC** మొబైల్ యాప్ ను అందుబాటులోకి తెచ్చింది. మన నగర జీవితంలో **GHMC** పరిష్కరించవలసిన సమస్యలను ఈ యాప్ ద్వారా పరిష్కరించుకోవచ్చు. ఆస్తి పన్ను, జనన, మరణ పత్రాలు ఇందులో పొందవచ్చు. ప్రత్యామ్నాయం ఫిర్యాదులు చేయుటకు ఫోన్‌నంబరు **040-2111 1111** మరియు **GHMC** సైట్: **www.ghmc.gov.in** లో గ్రీవియన్స్ పేజిని ఉపయోగించవచ్చు.

రహదారులు - నియమాలు :

రహదారుల విషయానికి వస్తే మన మహానగరంలో రోడ్ నిబంధనలు పాటించడం తప్పనిసరి. ట్రాఫిక్ నిబంధనలకు సంబంధించి మనం చేసే చిన్న నిబంధన ఉల్లంఘన ఒక పెద్ద విషాదానికి దారి తీయవచ్చు. అప్పుడు బాధితులు ఎవరైనా కావచ్చు, కాని వారి వెనుక ఉన్న కుటుంబానికి కలిగే నష్టాన్ని ఎవరు తీర్చలేరు. ట్రాఫిక్ నిబంధనల విషయానికి వస్తే మొదటగా నగరంలో నడక ప్రయాణం, అందులో తీసుకోవలసిన కొన్ని జాగ్రత్తలను పరిశీలిద్దాం.

- ఎప్పుడు ఫుట్ పాత్ వైజే నడవండి, ఒకవేళ రోడ్డు ప్రక్కన ఫుట్ పాత్ లేకపోతే, రోడ్డుకి కుడివైపున నడవాలి. అలాగైతే నీవైపుకి వచ్చే వాహనాలను గమనించి నడవడానికి వీలుంటుంది.
- జీబ్రా లైన్ ఉన్నట్లుంటే తప్పకుండా ఉపయోగించాలి. రోడ్డు ప్రక్కన అంచుభాగంలో నిలబడి వాహనాలు ఆగిన తర్వాత రోడ్డు దాటాలి. రోడ్డుకు ఇరువైపులా చూస్తూ నల్లటి మరియు తెల్లని గీతలపై నడవాలి. 10సం॥లోపు పిల్లలను వారి చేయి పట్టుకుని రోడ్డు దాటించాలి. వాహనాలు జీబ్రా క్రాసింగ్ల వద్ద పాదచారులకోసం ఆగాలి. అది పాదాచారుల హక్కు.
- బృందంలో నడుస్తున్నప్పుడు నిర్దిష్ట పద్ధతిలో ఒకరి వెనుక ఒకరు నడవాలి.

- సిగ్నల్ వ్యవస్థ లేనిచో ఈ విధానం అనుసరించండి.
- రోడ్డు దాటడంలో మరొక పద్ధతి. మెట్లు లేదా లిఫ్ట్ ద్వారా ఫుట్ ఓవర్ బ్రిడ్జిని దాటి అవతలికి చేరుకోవాలి.
- రోడ్డు లేక బహిరంగ ప్రదేశాలలో నడుస్తున్నప్పుడు ఫోన్ లో టెక్స్ట్ TEXT చేయడంగాని, మాట్లాడడంగాని చాలా ప్రమాదకరం.
- వికలాంగుల సౌకర్యార్థం అన్ని పబ్లిక్ ప్లేస్ ల వద్ద తగిన ర్యాంపు లేక లిఫ్ట్ ఏర్పరచి ఉంటారు.

వాహన చోదకులు గమనించవలసిన కొన్ని సూచికలు :

నగరంలో వాహనం నడిపేవారు తప్పనిసరిగా తగిన శిక్షణతో సరియైన డ్రైవింగ్ లైసెన్సు కలిగి ఉండవలెను. ఎట్టి పరిస్థితులోను లైసెన్సు లేకుండా పిల్లలకు మీ వాహనం నడిపే అవకాశం కల్పించకండి. అది ప్రమాదమే కాకుండా మీకు చట్టపరమైన ఇబ్బందులు కలుగుతాయి. మీ పిల్లలు చేసే ట్రాఫిక్ ఉల్లంఘనలకు మీరు కూడా భాద్యులవుతారు. కొన్ని ముఖ్య సూచికలను గమనిద్దాం:

హెల్మెట్:

- ద్విచక్ర వాహనం నడిపేవారు తప్పనిసరిగా హెల్మెట్ ధరించి, వెనక కూర్చున్న వారికి కూడా హెల్మెట్ సమకూర్చవలెను.

నో పార్కింగ్ గుర్తు:

- ఈ గుర్తుతో సూచి ఉన్న చోట వాహనములు నిలుపరాదు.

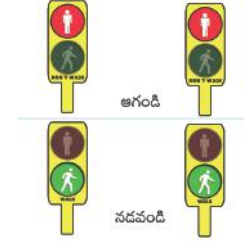
ట్రాఫిక్ లైట్స్:

- ఎరుపు రంగు వెలిగి ఉన్నప్పుడు మీ వాహనములను పూర్తిగా నిలపవలెను.
- నారంజ రంగు మీ నిలిపి ఉన్న వాహనాన్ని ముందుకు సాగెందుకు ఉపక్రమించండి.
- ఆకుపచ్చ రంగు వెలిగినచో .. ముందుకు సాగిపొండి.

స్పీడ్ లిమిట్:

- ఈ సూచి, వృత్తించి ప్రస్తావించిన సంఖ్య మీ వాహన గరిష్ట వేగ పరిమితిని నియంత్రిస్తూ గరిష్ట వేగం గంటకు కిలోమీటర్లుగా సూచిస్తుంది.

ట్రాఫిక్ - సిగ్నల్ లైట్స్ ఉపయోగించి రోడ్డు దాటడం:

- పాదచారుల క్రాసింగ్ సిగ్నల్ లైట్స్ ఉన్నచోట రోడ్డు దాటడం చాలా సురక్షితం. పాదచారుల సిగ్నల్ లైట్స్ ను చూస్తూ ఉండాలి. ఒకవేళ రెడ్ లైట్ వెలిగితే రోడ్డు దాటరాదు. రోడ్డు అంచున నిలబడి వేచి ఉండాలి. ఎప్పుడైతే పచ్చరంగు లైట్ వెలిగిందో అప్పుడు దానికి ఎదురుగా ఉన్న రోడ్డులో నడక సాగించాలి. దయచేసి రోడ్డుపై పరుగెత్తకూడదు, నడవాలి.

బన్ వే:

- ఏదేని రోడ్డు మొదల వద్ద ఉండే ఈ సూచి ఆ రోడ్డులో సూచించిన ఒకవైపుకు మాత్రమే ట్రాఫిక్ అనుమతిస్తారు.

మెట్రో పాలిటన్ నగరాల్లో బాలికల భద్రత

మెట్రో పాలిటన్ నగరాల్లో ముఖ్యంగా బాలికలు, యువతుల భద్రతకి అత్యంత ప్రాధాన్యత వుంటోంది. చిన్న టౌన్స్, సిటీస్ నుంచి నగరాలకి వచ్చిన యువతులు ఇక్కడ పెరుగుతున్న ఆధునిక సంస్కృతి సంప్రదాయాలకి, ఫ్యాషన్స్-అంత వరకు తమకు తెలియని టెక్నాలజీ మోజుకి సులభంగా ఆకర్షితులవుతున్నారు. రకరకాల సంస్కృతులకి, భావజాలాలతో కూడిన నగర జీవన శైలిలోకి, తమకి తెలిసిన సాంప్రదాయాలకి, కట్టుబాట్లకి మధ్య తీవ్ర సంఘర్షణకి, సందిగ్ధానికి గురై, అది వారి జీవితాల మీద తీవ్ర ప్రభావం చూపుతోంది. దాని మూలంగా ఏది కరెక్ట్, ఏది కాదో తెలియని గందరగోళానికి, అవగాహనలేమికి గురైనవారు ప్రమాదంలో పడుతున్నారు. మెట్రో నగరాలలో ఆనందంగా జీవనం గడిపేందుకు మరియు ప్రాథమిక భద్రతకు సంబంధించి కొన్ని సూచనలు సలహాలు మీకు అందిస్తున్నాము.

- కార్యాలయానికి వెళ్లేటప్పుడు లేదా ఇంటికి తిరిగి వచ్చేటప్పుడు బాగా తెలిసిన రహదారులను, ముఖ్యంగా రద్దీగా ఉండే రహదారులను మాత్రమే వినియోగించండి.
- అవతలి వారి దృష్టంతా మీ మీదే ఉండేలా దుస్తులు ధరించవద్దు. లోకల్ డ్రెస్ కోడ్ పాటించడం శ్రేయస్కరం.
- మిమ్మల్ని ఎవరైనా ఈవ్ టీజింగ్ చేసినా లేక మాటలతోగానీ చేతలతోగానీ ఇబ్బందిపడేలా వ్యవహరిస్తే పోలీసుల దృష్టికి తీసుకెళ్ళేందుకు ఎంతమాత్రం సంకోచించవద్దు.
- మహిళలు, చిన్నారుల భద్రత కోసం తెలంగాణ పోలీసు శాఖ అనేక కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. అందులో భాగమే 'షీ' టీమ్స్ అను ప్రత్యేక విభాగం ఏర్పాటు.
- సామాజిక నిఘాను నగర జీవితంలో ఓ భాగంగా మార్చుకోండి. ఇది మీలో ఆత్మస్థైర్యం పెరిగేందుకు దోహదం చేస్తుంది. నిరంతరం అప్రమత్తంగా ఉంచుతుంది.

- ఒకవేళ మీరు కొత్త ప్రాంతానికి వెళ్ళినప్పుడు అనగా వర్క్ ఫ్లెస్, సినిమా హాల్, షాపింగ్ మాల్, ఫంక్షన్ హాల్, పార్కు తదితర చోట్లకి వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ ఏమే సౌకర్యాలు ఉన్నాయనేదానిని గమనించండి. అత్యవసర నిప్రకృమణ, ప్రత్యామ్నాయ నిప్రకృమణ మార్గాలు, వాషరూంలు ఎక్కడున్నాయనేది గమనించండి. భద్రతాసిబ్బంది విధుల్లో ఉన్నారో లేదో చూసుకోండి.
- నాలుగు నుంచి 12 ఏళ్లలోపు ఆడపిల్లలు కలిగిన తల్లిదండ్రులు జాగ్రత్తగా ఉండాలి. తమ పిల్లలు అసభ్యంగా వ్యవహరించేవారి భారినపడకుండా కావాడుకోవాలి. వారంతా ఎదిగే దశలో ఉన్నందువల్ల వారికి అన్నివిషయాలు తెలిసేలా వివరించి చెప్పాలి. ఏది మంచి ఏది చెడో అనేదానిపై వారికి అవగాహన కల్పించాలి. ఏది తప్పి ఏది ఒప్పోకూడా నచ్చచెప్పాలి.

మెట్రో పాలిటన్ నగరాల్లో బాలికల భద్రత

- సమాజంలో లేదా చివరికి మన ఇంటి పక్కనే నివసించే వికృత మనస్తత్వం కలిగినవారిని గుర్తించడం అంత తేలికేమీ కాదు. అందువల్ల మీ పిల్లలను ఎట్టిపరిస్థితుల్లోనూ ఎవరికిపడితే వారికి అప్పగించి బయటికి వెళ్లవద్దు.
- ఆసక్తి ఉన్న మహిళకు స్వీయరక్షణ మెళకువల చిట్కాలు, ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తెలుసుకొంటే ఉత్తమం. అందుకు తగిన శిక్షణ ఇవ్వడానికి కొన్ని సంస్థలు అందుబాటులో ఉన్నవి.
- అపరిచితుల విషయంలో అప్రమత్తంగా ఉండండి. ద్విచక్ర వాహనం లేదా కారులో వచ్చిన వారు లిఫ్ట్ ఇస్తామన్నా పట్టించుకోకండి.
- ఇంటి నుంచి బయటికి బయల్దేరే ముందు ఎట్టి పరిస్థితుల్లో మొబైల్ తీసుకెళ్లడం మరిచిపోవద్దు.
- ఒకవేళ రాత్రి సమయంలో ట్యాక్సీలో ఒంటరిగా బయల్దేరాల్సి వస్తే మీకు తెలిసిన వారికి ట్యాక్సీ యాప్ నుంచి ట్రాకింగ్ లింకు పంపండి.
- 24 గంటలు అందరికీ అందుబాటులో ఉండే మహిళా హెల్ప్లైన్ నంబర్ 181. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మహిళలు, యువతులు, గృహిణులకు ఇది ఆపదలలో అత్యవసర ఆయుధం.
- మహానగరంలో అనేక ప్రాంతాల్లో అమలుచేస్తున్న సి.సి నిఘా కెమెరా వ్యవస్థ కూడా నిందితులను వీలైనంత త్వరగా పట్టుకునేందుకు తోడ్పడుతోంది.
- ఇంటి నుంచి బయటికి వచ్చాక ఏ సమయంలోనూ మెతగ్గా వ్యవహరించవద్దు. మీ పట్ల ఎవరైనా అసభ్యంగా వ్యవహరించేందుకు యత్నిస్తే వీలైనంత బిగ్గరగా అరవండి. ఇది అత్యంత ముఖ్యమైన విషయం.
- భరించలేని వేధింపులనుంచి బయటపడేసే ఆత్మీయ నేస్తం భరోసా, బాధితులకు పోలీసు అధికారులు అందిస్తున్న సేవల వివరాల కోసం ఈ వెబ్సైట్ను సందర్శించండి. **WWW.BHAROSAHYDPOLICE.ORG**
- సైబరాబాద్ పరిధిలో బట్టి కంపెనీలే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. వేలాది మంది మహిళా నిపుణులు ఉద్యోగ బాధ్యతలను నిర్వహిస్తున్నారు. వీరిని సురక్షితంగా గమ్యస్థానాలకు చేర్చేందుకు ఉదయం ఎనిమిది గంటల నుంచి రాత్రి 11 వరకూ 'షీ షటిల్స్' పేరిట బస్సులు నడుపుతున్నారు. సైబరాబాద్ పోలీసులు వీటిని పర్యవేక్షిస్తున్నారు.

మహిళలు అత్యవసర సమయంలో ఫిర్యాదులు చేయాల్సిన సంబర్లు

సైబరాబాద్ పోలీస్ వాటాప్ : 94906 16555

సైబరాబాద్ పోలీస్ వాటాప్ : 94906 17444

సైబరాబాద్ మహిళా విభాగం : 94947 31100

రాచకొండ వాటాప్ : 9490617111

రాచకొండ కంట్రోల్ రూం. : 9494721100

పోలీస్ కంట్రోల్ రూం : 100

పట్టణాలలో మెళకువగా ఉంటూ తెలుసుకొవలసిన కొన్ని విషయాలు :

- ఒక అపరిచితుడు “నేను, ఒక ఊరు నుండి వచ్చాను నా బ్యాగ్, పర్స్ అన్నీ పోగొట్టుకున్నాను. కొంచెం సహాయం చేయండి”, లేక “నా సెల్ ఫోన్ పోయింది మీ సెల్ ఫోన్ ఒకసారి ఇస్తారా?” అని మీ వద్దకు వచ్చినప్పుడు, ఒకసారి ఆలోచించండి, అట్టివారి లో మోసగాళ్ళే ఎక్కువ ఉంటారు.
- దేవుళ్ల పటాలు, విగ్రహాలతో చందాలు వసూలు చేసేవారి విషయంలో సంయమనం పాటించండి. మంత్రతంత్రాలతో సమస్యలు దూరం చేస్తాననే దొంగ తాంత్రికులకూ దూరంగా ఉండండి. ఆయాచిత లబ్ధి చేకూరుతుందనే వారి మాటలు నమ్మి మోసపోకండి.
- ధృష్టి మరల్చే వ్యూహాత్మక చర్యలకు లొంగకండి.
- అతి విలువైన/బ్రాండ్డ్ వస్తువులు ఏదేని కారణాలు చెప్పి అతి తక్కువ ధరకు అమ్మజూపే ప్రయత్నాలు చేసేవారితో జాగ్రత్తగా ఉండండి. అది ఖచ్చితంగా నశిల్చి వస్తువు అయి ఉంటుంది. చేతి గడియారాల నుంచి, మోటర్ బైక్స్ వరకు మోసగాళ్ళు మీకు ఎరచూపుతారు.
- ఏదో ఉపద్రవం వస్తుందని నమ్మబలికి/భయపెట్టి / పుకార్లు వ్యాపింపచేసి వ్యక్తి గత లాభాలను పొందడానికి చూసేవారితో జాగ్రత్తతో, మెళకువగా ఉండండి.

- వెండి మరియు బంగారు నగలకు మెరుగు పెట్టి ఇస్తామని, మెరుగు పెట్టే యాసిడ్ ప్రోసెస్ లో మీ బంగారం దొంగిలిస్తారు జాగ్రత్త వహించండి.
- ఉద్యోగాలిప్పిస్తామని మోసం చేసే ‘ఫేక్ జాబ్ రాకెట్స్’ విషయంలో అప్రమత్తంగా ఉండండి.
- సర్ ప్రైజ్ గిఫ్ట్స్ అంటూ, గిఫ్ట్ తీసుకోవడానికి ఒక హోటల్ కు గాని ఏదేని ప్రదేశానికి గాని రావాలని చెప్తారు. దాని వెనుక మోసపూరితమైన ఆలోచన ఉంటుంది అప్రమత్తంగా ఉండండి.
- బంగారు ఆభరణాలు ధరించి బహిరంగ ప్రదేశాలలో సంచరించడం అంత మంచిదికాదు. ఆభరణాలు తస్కరించే క్రమంలో బాధితులు విలువైన ఆభరణాలు పొగొట్టుకొవడమే కాక, బాధితులు తీవ్రమైన గాయాలపాలైయ్యే అవకాశము కలదు. మహిళలు సాధ్యమైనంత వరకు తమ ఆభరణాలు ఇతరులకు కనిపించకుండా చూసుకోండి.
- ఎక్కువ రోజులు ఇంటిని వదిలి వెళ్ళాల్సివస్తే ఇరుగు పొరుగు వారికి తెలియచేయండి, మరీ అవసరమనుకుంటే మీ ప్రాంత పోలీస్ పెట్రోలింగ్ వారికి తెలియచేయండి.

- అనాధ బాలలకు సహాయం చేసే నెపంతో “ఒక NGO నుంచి వస్తున్నాం”, అని వచ్చే వారితో అప్రమత్తంగా ఉండండి. సహాయం చేయదల్యకుంటే Bank చెక్ రూపంలోనే చేయండి.
- యాచకులు : జిహెచ్ఎమ్సి వారు యాచకుల కొరకు అనేక సహాయ కార్యక్రమాలు చేపట్టారు మరియు ఉచిత వసతి సదుపాయాలు అందిస్తున్నారు. జిహెచ్ఎమ్సి పరిధిలో బిక్షాటన నిషేధించబడింది. మీరు యాచకులకు ఆర్థిక సహాయం చేయాలనుకుంటే నేరుగా GHMC కి లేదా చీఫ్ మినిస్టర్ ఫండేషన్ కి పంపడం ఉత్తమం.
- వీధి గొడవలని ప్రోత్సహించకండి అవసరమో, అవకాశమో ఉంటే చొరవతీసుకుని పరిష్కరించండి.
- నగరంలో చిరునామా తీసుకునేటప్పుడు మరియు చిరునామా ఎవరికైనా వివరించేటప్పుడు పిన్ కోడ్, ల్యాండ్ మార్క్, తప్పని సరిగా చేర్చండి.

My Home Emergency Plan

Emergency Ph. No: Ambulance: 108, Police: 100

Local Police station:..... Ph:

Gas leak complaint Emergency Ph:

Gas Consumer. No: for Refill Ph:

Family contact

Mr. Cell:

Office land line No:

Mrs. Cell:

Office land line No:

My school contact Ph: Cell:

My home address:

Home Land line Phone:

Important notes and numbers:

Close friends or relatives contact:

1.

2.

Family doctor : Dr..... Ph:

Children doctor: Dr..... Ph:

Nearest 24 hour Hospital :

Emergency articles available at home

First Aid Box Fire Extinguisher Torch Light Other Things

ఈ విధంగా మీ వివరాలు ఇంటి వద్ద ఉంచడం మంచిది.

You can download from our website

with best complements from Software Engineers across the Globe :

Nitin Muthyala Software Developer, Singapore	Arun Kumar Maduri Software Developer Singapore	Akshay Yenupuri USA
Vinodh Kumar Software Engineers Singapore	Abhinay Reddy H Software Developer, U S A	L V Kishore Babu Software Developer U S A
<i>Compliments extended by</i>		
Mrs. Gadde Jyothisree & Family Hyderabad	Sri V Venkata Raju & Family Madhapur, Hyderabad	Dr.N.SRIDHAR SHOBHA SREE Psychological Counselling Center LB Nagar, Hyderabad 500074
Sri. B Sadanand Managing Director SAAHI Engineering Services Pvt.Ltd Plot#20-21, Krithika Layout, Madhapur, Hyderabad	Sri Venkat P.Reddi Softpath Systems Pvt. Ltd. Hyderabad	Web and IT services supported by : Spaceage Labs Private Limited, Madhapur, Hyderabad 500081. Email:hello@spaceagelabs.com

Appeal : Please Support our forth coming revised/reprint editions of this publication to distribute in public places and to school children across the city and thereby apprise the citizens of their duties. To support Contact: Narendra M : 9849201955

Published by: Society to Create Awareness on Public Safety
H.No.1-98/4/18/V/102, Vishnunest, opp: Image Garden,
Madhapur, Hyderabad 500081.
E-mail: publicsaftyindia@gmail.com

ISBN 13 : 978-81-906601-4-3